

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งที่จะต้องแปรรูปในอนาคต ดังนั้นจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในปัจจุบันมีการแยกหน่วยงานบางส่วนออกไปอยู่ในรูปหน่วยธุรกิจหลัก และหน่วยธุรกิจเสริม โดยหน่วยธุรกิจวิศวกรรมเป็นหน่วยธุรกิจเสริม และได้มีคู่มือการบัญชีให้แต่ละหน่วยธุรกิจถือปฏิบัติโดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขระบบบัญชีเดิมที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคปฏิบัติอยู่ เนื่องจากยังไม่มีมีการปรับเปลี่ยนวิธีปฏิบัติงานและข้อจำกัดทางระบบสารสนเทศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาในระบบบัญชีของหน่วยธุรกิจวิศวกรรม การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และแนวทางการแก้ไขและพัฒนา ระบบบัญชีของหน่วยธุรกิจวิศวกรรม ให้มีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบให้แก่หน่วยธุรกิจอื่นต่อไป วิธีการศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ และได้ข้อมูลจากงบการเงินปี 2544 และข้อมูลทุติยภูมิจากการรวบรวมเอกสารวิชาการต่างๆ คู่มือการบัญชีของหน่วยธุรกิจวิศวกรรม รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องนำมาศึกษาและวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎี

จากการศึกษาพบว่าหน่วยธุรกิจวิศวกรรมมีปัญหาเกี่ยวกับการวางระบบบัญชีซึ่งไม่สามารถดำเนินการเองได้เนื่องจากติดขัดด้วยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ทำให้ไม่มีอิสระในการดำเนินงาน ปัญหาต่อมาคือปัญหาในเรื่องการบันทึกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นของหน่วยงานผู้ดูแลรับผิดชอบ โดยยังมีได้กระจายให้หน่วยงานผู้ใช้ และปัญหาสุดท้ายคือปัญหาในการกำหนดรายได้ซึ่งยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

ผลการศึกษารูปได้ว่าหน่วยธุรกิจวิศวกรรมควรมีการวางระบบบัญชีแยกเป็นเอกเทศจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยพิจารณาจากรูปแบบกิจการ ลักษณะการดำเนินงาน และรายงานทางการเงินที่เกิดขึ้น และใช้วิธีรวมงบการเงินกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การศึกษาในเรื่องของการปันส่วนต้นทุนตามแนวคิดทฤษฎีโดยใช้หลักของการปันส่วนโดยตรงด้วยเกณฑ์ที่เลือกไว้ รวมทั้งการกระจายต้นทุนทางตรงที่เป็นของหน่วยงานให้ถูกต้อง ทั้งนี้ไม่รวมต้นทุนของงานบริการระหว่างหน่วยงานที่เป็นเรื่องใหญ่ควรศึกษาต่างหาก หากมีการเปลี่ยนหลักเกณฑ์ข้อมูลค่าใช้จ่ายของหน่วยธุรกิจวิศวกรรม เปลี่ยนไปจากเดิม 82,016,269.30 บาท เป็น 80,580,511.38 บาท ซึ่งทำให้สะท้อนถึงค่าใช้จ่ายที่ควรจะเป็นของหน่วยธุรกิจวิศวกรรม ส่วนการกำหนดราคาโอนจากผลการศึกษาในเรื่องต้นทุนสมควรใช้ราคาโอนที่ใช้ต้นทุนเป็นเกณฑ์ โดยต้นทุนที่ใช้เป็นแบบต้นทุนรวมหากต่อไปในอนาคตเมื่อสามารถทราบข้อมูลของราคาสถาแล้วราคาโอนที่เหมาะสมควรจะใช้ราคาที่ต่อรองกัน

ประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้านี้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลและรายงานที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำไปใช้ปรับปรุงเพิ่มเติมคู่มือการบัญชีขององค์กรได้ ทั้งนี้เพื่อการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพอันนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันต่อไป

The provincial electricity authority is a state enterprise, which has to be privatized in the future. For this reason, the provincial electricity authority has to be restructured the whole organization in order that it will be well prepared for handle this organizational change. At the present there is separating some part of work into the core and non-core business unit. The engineering business unit is a non-core business unit. In each business unit still uses the same accounting manual of the provincial electricity authority. There are also no adjust of the operating system and limitation of the information technology.

The purposes of this study were to examine the problem of accounting system in the engineering business unit of the provincial electricity authority and investigate the solution of the problem by developing the accounting system for efficiency and good model for other business units. The method of this study was to collect the primary data by interviewing and studying from the annual financial report of the year 2001. To study from the accounting manual of the engineering business unit and other relevant academic documents was used to collect the secondary data.

The result of this study was found that there were some problems about accounting system in the engineering business unit. Firstly, there was no autonomy in implementing the accounting system because of the problem of regulations and rules. The second problem was taking the record of operating expenditures in the controlling unit, which took responsible directly, and no distribution to the user unit. The last problem was that there was no certain determination of revenue.

The other result of this study was concluded that the accounting system planning of the engineering business unit should be fully separated from the provincial electricity authority. This process of changing has to be considered with the type of business, the work process and the monthly accounting report including the combination of financial reports between the engineering business unit and the provincial electricity authority. According to this study about the cost allocation, the engineering business unit should use the following theory that was selected direct allocation including distributing the direct cost to the user unit correctly. For the study of service cost among the business units should be separately further studied. If there is changing the regulations of figuring the expenditures in the engineering business unit, it would be reduced from 82,016,269.30 bath to 80,580,511.38 bath. Finally, the determination of the transfer price in this study was found that the full cost-based transfer price or the negotiated-based transfer price should be used in case of knowing the market price before.

The benefit of the findings in this study will be useful for the managers and executives in the provincial electricity authority in order to high efficiency making decision. Moreover it will be able to give more financial information including leading to revise the organizational accounting manual. Finally, this study also make the organization have more effective and efficient in management for taking more advantage in the competitive market.